

Kültürün Kent ve Mekana Etkilerinin, Doktora Tezleri Üzerinden İncelenmesi

Elif ATICI¹

Öz

İnsanlar varoluşlarını devam ettirmek için bir arada yaşarlar. Bir aradılığı oluşturan toplum olgusudur ve bu olguyu bir arada tutan unsurlar bulunmaktadır. Bu unsurların başta geleni kültürdür. Kültür yaşayış biçimi olarak tanımlanabilir. Toplumlar özgü olan ve gelecek kuşaklara da bu toplum içerisinde aktarılan kültür, yaşayan değerler toplamıdır. Bu değerler, toplumda temas içerisinde olduğu her şeyi etkilemektedir. Mimari de kültürden etkilenen ve onun değerleriyle şekillenen bir olgu olarak görülebilir. İnsanların sürekli vakit geçirdiği, yaşamını yansıttığı yapıları çevresi bu durumu iyi bir şekilde örnelemektedir. Çünkü insan kendi tavır ve tutumuyla çevresini de değiştirmektedir. İnsanların tavır ve tutumlarını ise sahip olduğu kültürel değerler şekillendirmektedir. Bu kültürel değerler her zaman aynı biçimiyle kalmamaktadır. Kültür insan eliyle oluşturulduğu için, yaşam koşullarına insan gibi ayak uydurmaktadır. Ayak uydurmadığı zaman ise kendinden ödün vermeye başlayacaktır. Çünkü değişen teknolojik gelişmelerden insan ve yaşamı gibi kültür de etkilenmektedir. Kültür, zaman içerisinde köklerinden kopmadan, birtakım değişiklikler geçirerek yaşayan bir değer olmaya devam etmektedir. Kültürler zaman içerisinde değişirken, onun etkilediği kentler de zaman içerisinde değişmekte ve gelişmektedir. Çalışma kapsamında bu değişimin literatürdeki karşılığı araştırılarak, yıllar arasındaki değişen genel konu temaları ortaya konulmuştur. Ulusal ve uluslararası ilgili alanda doktora tezleri; kentsel mekânın ve kent kültürünün konu edildiği doktora tezlerinin taranmasıyla gerçekleştirilmiştir. Ulaşılan tezlerin analizinde bibliyometrik analiz yönteminden yararlanılmıştır. Bibliyometrik analiz ile, yıllar içerisinde kent, kültür ve mekân konularının nasıl evrildiği görülmeye çalışılmıştır. Çalışma sonucunda, literatür anlamında kültürün mekânı nasıl dönüştürdüğü doktora tezleri üzerinden ortaya konularak, on yıllık süreçlerde öne çıkan konu trendleri saptanmaya çalışılmıştır. Çalışma sonucunda, içinde bulunulan yaşam koşullarının kente ve literatüre nasıl yansıdığı ortaya konularak doktora çalışmalarının ne yönde evrildiği görülmüş olacaktır.

Anahtar kelimeler: *kültür, kent, kentsel mekân, kent kültürü*

Investigation of the Effects of Culture on the City and Space Through Doctoral Theses

Abstract

People live together to continue their existence. It is the phenomenon of society that creates togetherness and there are elements that hold this phenomenon together. The foremost of these elements is culture. Culture can be defined as a way of life. The culture, which is peculiar to societies and transferred to future generations within this society, is the totality of living values. These values affect everything in society that they come into contact with. Architecture can also be seen as a phenomenon influenced by culture and shaped by its values. The built environment where people spend their time and reflect their lives is a good example of this situation. Because man changes his environment with his own attitude and attitude. The attitudes and attitudes of people are shaped by their cultural values. These cultural values do not always

¹ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Mimarlık Bölümü, Eskişehir
Bu çalışma, doktora ders aşamasında teze yönelik oluşturulmuştur.
*İlgili yazar/Corresponding author: elifatici.026@gmail.com
Gönderim Tarihi: 27.09.2020
Kabul Tarihi: 23.03.2021

remain the same. Since culture is created by human hands, it adapts to living conditions like a human. When he cannot keep up, he will start to compromise himself. Because the changing technological developments affect culture as well as people and their lives. Culture continues to be a living value, undergoing some changes without breaking its roots over time. While cultures change over time, the cities affected by it also change and develop over time. Within the scope of the study, the correspondence of this change in the literature has been investigated, and the general subject themes that have changed over the years have been revealed. Doctoral dissertations in national and international related fields; It was carried out by scanning doctoral dissertations on urban space and urban culture. The bibliometric analysis method was used in the analysis of the obtained theses. With bibliometric analysis, it is tried to see how the city, culture and space issues have evolved over the years. As a result of the study, it has been tried to determine the prominent subject trends in the ten-year period by revealing how culture transforms the space in the sense of the literature through doctoral dissertations. As a result of the study, it will be seen how the current living conditions are reflected in the city and the literature and in what direction doctoral studies have evolved.

Keywords: *culture, city, urban space, urban culture*

1. Giriş

Toplumsal varlık olan insan, yaşamını sürdürmek için bir arada yaşamaktadır. Bir arada yaşamak ise toplum içerisinde ortak paylaşımlar ile mümkün olmaktadır. Ortak paylaşımların başında kültür olgusu gelmektedir. Kültür, insanın ve toplumun ürettiği bir değer olduğu için her toplumun kendine ait bir kültürü vardır. Bu sebeptendir ki aynı kültüre sahip olan insanlar, aynı dile sahip insanlar gibi birbirleriyle daha rahat iletişim kurmaktadır. Dolayısıyla toplumun kültürünün, toplumun kentini ve yaşam tarzını da etkilediği söylemek mümkün olmaktadır.

Kültür insan yaşamını şekillendiren bir yaşam tarzı olarak ifade edilmektedir. Ortak bir yaşam tarzına sahip insanlar toplumu oluşturmaktadır. Kültürün toplumu bir arada tutan bir olgu olduğu söylenmektedir. Bu sebeple toplumlar sahip oldukları kültürlerle birlikte yaşam alanını oluşturmaya başlayacaktır. Bu oluşum yapılanmayı ve kentlerin oluşumunu beraberinde getirecektir. Toplumun alana yansımaları olarak kentler karşımıza çıkmaktadır. Bununla birlikte eş zamanlı olarak kenti belirleyen düşünce yapısı da kent planını etkilemeye başlayacaktır.

Dolayısıyla insan ürünü olan kültürün, insan ürünü olan kenti ve yapılanmasını oldukça fazla etkilediği düşünülmektedir. İnsan, toplum, kültür ve kent arasında dönüşümlü olarak yaşanan bir ilişki bulunmaktadır. Kentsel tasarım araştırmalarına yönelik, Türk akademisindeki çalışmalar 2017 yılındaki çalışmayla ortaya konulmuştur. Bu çalışma; incelenen basılı materyalin değerlendirilmesi üç katmanda ele almıştır. Birinci katman; materyal literatür taramasından türetilen terimlerin terim geçişleri için test edilmesidir. İkinci katmanda; bulgular birbiri üzerine haritalanmış desen araması yapılmıştır. Bu iki araştırma aşaması, keşif ve haritalama katmanları olarak ifade edilmiştir. Araştırmanın son aşaması olan yorumlama aşaması olan bulgular, görüşmenin sağladığı iç görülerle bağlamsallaştırılmıştır (Acar, 2017, s. 203-205). Acar'ın ele aldığı çalışma yöntemi, bu çalışmada örnek olarak ele alınmıştır. Böylece, kültür ve mekan etkileşiminin kenti nasıl etkilediğinin literatür anlamında doktora tezleri üzerinde nasıl karşılık bulunduğu derinlemesine irdelenmiştir.

Çalışmanın ana problemi şu şekilde ifade edilmektedir: Kültür ve mekan etkileşimi kentsel yaşamı nasıl etkilemektedir; bu soru uluslararası doktora tezlerinde nasıl ele

alınmıştır? Bu sorularla birlikte kültür ve mekan etkileşimi doğrultusunda kentin ne şekilde evrildiğinin görülmesi amaç edinilmiştir. Çalışmanın hipotezi: tarihi süreç içerisinde gündeme gelen ve sosyal yaşamı etkileyen trendlerin kültürü de etkilediği; bu sebeple de mekanları etkileyerek kent yaşamını etkilediğidir. Çalışma yöntemi olarak bibliyometrik analiz yönteminden yararlanılmıştır. Çalışma kapsamında yaşam ile şekillenen kültür, mekan etkileşiminin tarihi süreç içerisinde kente yansması doktora tezleri üzerinden incelemiştir. İnceleme süreci üç aşamada gerçekleştirilmiştir. Birinci aşama doktora tezlerinin araştırılmasını kapsamaktadır. Bu aşamada tezlere ulaşabilmek için; kent, kent kültürü ve kentsel mekan anahtar kelimelerinden yararlanılmıştır. İkinci aşama ulaşılan tezlerin ele alınan; kentsel tasarım, kentsel mekân ve kent kültürü anahtar kelimelerine göre bibliyometrik analizini içerir. Son aşamada ise; bu analizlerin yorumlanması, ortaya çıkan trendlerin ve farklıların saptanmasını içerir. Tezlerin taranmasında, yüzyıla atfedilen araştırma trendlerinin varlığı sorgulanmıştır. Böylece hangi söylemlerin öne çıktığı görülmüş olacaktır. Tezlerin araştırılmasında oluşturulan on yıllık süreçlerde, problem alanında önemli değişikliklerin olup olması irdelenmiştir. Bunlara ek olarak, bu araştırma alanında öne çıkan ve farklılaşan çalışmaların varlığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Çalışma sürecinde gerekli araştırmaları yapabilmek için öncelikle literatür taraması yapılmıştır. Devamında ise uluslararası ve ulusal doktora tezleri üzerinden tarama yapılmıştır. Bu taramalarda kullanılan kaynaklar şu şekildedir:

- Networked Digital Library Of Theses And Dissertation (URL-1)
- Dissertations & Theses – ProQuest (URL-2)
- Yüksek Öğretim Kurumu Yayın ve Döküman Tez Merkezi (URL-3)

1980'li yıllardan başlayarak on yıllık süreçler halinde günümüze kadar yapılmış olan; kültür ve mekan ilişkisi bağlamında kent konusunu ele alan olan tezler taranmıştır. Toplamda 155 tez taranmıştır. Tezlere ulaşabilmek için; kent, kent kültürü ve kentsel mekan anahtar kelimelerinden yararlanılmıştır. Ulaşılan tezlerin içeriği doğrultusunda yıllara ve konularına göre ayrıştırma yapılmıştır. Tezler üzerinde yapılan bibliyometrik analiz çalışmalarında yüzyılı etkileyen araştırma trendlerinin varlığı, on yıllık süreçlerde genel konu ve değişimlerin varlığı ve bu konularda marjinalleşen durumlar tespit edilmeye çalışılmıştır.

2. Kavramsal Çerçeve

Sokrates'e göre kentin doğuşunun iki temel ilkesi vardır (Arnhart, 2004, s. 34):

- İnsanın kendi kendisine yetmeyip, başkalarına ihtiyaç duyması,
- Her insanın farklı özellikte olması.

Bu iki özellik düşünüldüğünde kentin topluluk bilincini tetiklediği düşünmek mümkündür. Topluluk bilincine sahip olan insanlar varlıklarını sürdürmek ve ihtiyaçlarını karşılamak için bir arada yaşarlar. Bir arada yaşamının sonucunda topluluklar oluşmaya başlamıştır. Laborit, bu konuya şöyle bir açıklama getirmektedir. İlkçağ insanı başta beslenmek üzere ihtiyaçlarını kendi karşılamaktadır. Ancak zanaatçı olarak bahsedilen kişi beslenmek için toplumun diğer üyelerine ihtiyaç duymakta ve böylece değiş tokuş süreci başlamaktadır. Bu süreç bireyin topluluğa bağlılığını artırmaktadır. Toplumsal varlık kavramı, Cilalı Taş Dönemi'nde ortaya çıkmıştır (Laborit, 1990, s. 64). Bu ifadeler doğrultusunda toplulukların kendi içerisinde ve diğer topluluklarla olan yapılanmasıyla birlikte kentlerin oluştuğu düşünülmektedir.

Şehir ve kent olarak belirlenen kelimenin etimolojik kökenine inildiğinde hakimiyet ve devlet anlamına gelen Farsça “hşasra” ve Sanskritçe “ksatra” kelimelerine denk gelmektedir. Pehlevicede “şahr” olarak büyük şehir ve idari gölge anlamına gelerek; hakimiyet ve devlet anlamına da atıfta bulunmaktadır (Sam, 2018, s. 5). Holtan’ İngilizce’deki kent teriminin Latince’deki yurttaşlık (civitas) ve hemşerilik gibi kelimelerden türediğini belirtmiştir (Holton, 1999, s. 13). Yapılan çalışma, sosyal bir konuya değindiği için, sosyal bir tanımlamaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Sosyal bilimciler için kent, kentlilerin etkileşimlerinden oluşan ilişki yumağıdır. Konut, kent, hatta gelecek toplumun tasarımında ön koşul insanın varoluş sebebine anlam yüklemektir. Kent tek başına değil endüstri toplumunun modeli olarak da ele alınmaktadır. Çünkü sosyal dönüşümde yüksek hareketlilik söz konusudur (Helle, 1990, s. 71-73). Kentteki sorunların büyük bölümü kamusal ve özel alanların ayırımından kaynaklanmaktadır. Helle bu ayrımı; şehircilik açısından işlevsel ayırım, özneye göre ayırım ve kentselliğin tamamlanmamış entegrasyonu olarak ele almaktadır. Şehrin işlevlere göre ayrılmasında bireyin bir işlevden diğerine geçmesinin zorluk oluşturacağını belirtir. Özne içinse her öznenin kendisini soyutlayabilme ve tekrardan entegre edebilme şansının verilmesi gerektiğini savunur. Entegrasyon yetersizliği konusunda ise kentteki yabancı ve tanınan arasındaki farkın kalkması gerektiği savunarak kentleşmiş insanın yapılamayacağını ancak geliştirebileceğini savunmuştur (Helle, 1990, s. 74-79). Dolayısıyla kentin bir yaşam biçimi sunduğu savunulmaktadır. Bunun yanı sıra kentte yaşayan kişilere bu yaşamdan uzaklaşma fırsatı ve daha sonradan tekrar yakınlaşma fırsatı sunmaktadır. Kırsal bir yaşamdan gelen insanın ya da başka bir kentten gelen insanın kent içerisinde farklılıklar göstermesi mümkündür. Çünkü kent bir yaşam biçimidir ve kentleri oluşturan yaşam biçimlerinin her yerde aynı olması beklenemez. Çünkü yaşam biçimini kültür, kültürü de insan etkilemektedir.

Kent kuramları işlevselci ve normatif kuramlar olarak iki grup altında toplanılabilir. İşlevselci kuramlar altı gruba ayrılmaktadır (Türk, 2015, s. 42): Bu ayırım Tablo 1’de ifade edilmiştir.

Tablo 1. Kent kuramları, kaynak (Türk, 2015, s. 42)

İşlevselci kuramlar	Normatif kuramlar
Kenti bağımsız parçalardan oluştuğunu kabul edip bir sistem olarak kabul edenler	Kozmik teori,
Ekonomik yapılar olarak görenler	Le corbusier’in dediği gibi makine olarak kent,
Haberleşme ağları olarak görenler (öncüleri David Harvey ve Manuel Castells olarak bilinmektedir.)	Organizma olarak kent ve
Kentleri yarışma mekânı olarak kabul edenler	Bir takım yıldızı olarak kent olarak nitelendirmiştir
Yapılı çevreler olarak görenler	
Bir kişilik olarak gören kuramlardır	

Dolayısıyla kent kavramının karmaşık olduğu ve birçok yönden incelenebileceği açıktır. Kentlerle ilgili farklı bakış açıları dolaylı farklı tanımlamalar mevcuttur. Bu tanımlamalar Keleş tarafından kısa bir şekilde ifade edilmiştir: Kent kavramı günümüze kadar birçok araştırmacı tarafından ele alınıp farklı şekillerde tanımlanmıştır. Karl Max’a göre kent, yalnız üretim güçlerinin değil erkin toplandığı, toprak iyeliğinden kopuk kapitalizme dayalı bir yerleşmedir. Bu nedenle kente iş bölümünü artırdığı bir yerleşim gözü ile bakılmaktadır. Emile Durkheim ise Karl Max’ın iş bölümünün yanı sıra kenti dayanışma olarak da ifade etmekte ve toplumsal güç olarak gördüğü nüfusun gelişmesi için kenti tarihsel bir koşul olarak görmektedir. Ancak Max Weber sadece nüfusu kent

kavramlaştırmasında yeterli görmez, ona göre önemli olan kentin ekonomik ve siyasal örgütlenme biçimidir. Bu sebeple kentin bir pazar yeri olma özelliği üzerinde durmaktadır. Louis Wirth ise kenti; nüfus büyüklüğünün, yoğunluğun ve heterojenliğinin karakterize ettiğini savunmuştur (Keleş, 2008, s. 135-138). Buradan çıkarımla kentin; üretim gücü, yerleşim, dayanışma ve örgütlenme kavramları üzerinde olduğu söylenmektedir.

Kentlerin oluşmasında etkili olan dinamikler ve dinamiklerin birbirleriyle olan ilişkileri kente yaptıkları etkiyle kentlerin fiziki, sosyal ve kültürel yapısını şekillendirmektedir. Bunların yanı sıra sanayi devrimi ve kapitalizm kentlerin üretim biçimlerine göre şekillenmelerine sebep olmuştur. Kentlerin oluşumunda etkili olan faktörleri ele aldığımızda; ihtiyaçların karşılanması için yerleşik hayata geçmeyle başlayan tarım, devamında oluşan ürünlerin değiş-tokuşu için Pazar, aynı süreçte ortaya çıkan savunma ihtiyacı, dinsel inanışlar ve ticari faaliyetlerin ortaya çıkması kent kökenlerini belirlemiştir (Tümtaş, 2012, s. 29-30). Başka bir ifadeyle para ekonomisinin yoğun olduğu metropol, kırsal ticaretin imkân vermediği alışverişlere önem kazandırmaktadır. Dolayısıyla modern zihin daha çok hesap yapar ve nitel değerler yerini nicel değerlere bırakır (Simmel, 1990, s. 80-83). Kentler her şeyden önce iş bölümünün en üst düzeyde yapıldığı mekânlardır. Küçük kentler kendi kendini denetler; ancak metropoller ise doğası gereği çok yaygın ulusal ya da uluslararası alana yayılır (Simmel, 1990, s. 87). Bu ifadeye paralel olarak ünlü Fransız kent tarihçisi Henri Pirenne şehirleri canlandıran şeyin şehirler arasındaki ticaret olduğunu belirtmiştir (Sennett, 2008, s. 273). Ancak kentin sadece bir ticaret yeri ya da sadece para takasının gerçekleştiği ekonomik bir mekân olarak tanımlamak doğru olmayacaktır. Bu bağlamda Calvino için kentler; anı, arzu gibi birçok şeyin bir araya gelmesidir. Kent bir takas yeridir ama ekonomi tarihi kitaplarında anlatıldığı gibi sadece ticaret takasının değil aynı zamanda arzu, anı, deneyimlerinin de değiş tokuşudur. Kentler de düşler gibi bir arzuyu ya da tam tersi korkuyu gizleyen resimli bir bilmecedir (Calvino, 2002, s. 19,85). İnsan yaşayan bir organizma olduğu için insanı insan yapan onun yaşadıklarıdır. Bu sebeple kent, Calvino'nun dediği gibi insanın yaşadıklarından bağımsız olamaz. Dolayısıyla çevresi de yaşadıklarından etkilenmektedir.

Kentler kendilerini özgün kılan farklı simgelerin ve bu simgeleri bir araya getiren sistemlerin bir arada bulunduğu kültürel bir zemindir (Sam, 2018, s. 178). Buradan çıkarımla kentlerin kendilerine ait kimliklerinin bulunduğu, kimliklerin kültürel değerlerle meydana geldiği ve dolayısıyla kimlik kazanan kentlerin birbirinden farklı görüldüğü söylenmektedir. Çevre ve kültür, insanın süreç içerisinde kimliğini bulmasını sağlayan önemli değerlerdir. Çevrenin fiziksel doku biçimlenmesi o dokuda yaşayanların etkisiyle gelişmektedir. Bu gelişim sadece birbirinden farklı kentlerde değil aynı zamanda aynı kentte kendi geleneklerine göre biçimlendirdikleri bölgelerde kültürel mozaik olarak karşımıza çıkmaktadır (Aygen, 1996, s. 43,58). Bu sebeple kent, içerisinde farklı insanlar ve dolayısıyla farklı yaşam biçimlerinin bulunmasından dolayı farklı kültürel yapılanmaların bulunması beklenen bir yaşamdır.

Bu ifadeler doğrultusunda yapılan çalışma, kültürün mekana etkisinin kentte nasıl karşılık bulduğunun doktora tezleri üzerinden derinlemesine irdelenmesiyle gerçekleştirilmiştir.

Schulz; mimarlık ve kültür ilişkisi bağlamında mimarının kendisinin kültürel bir nesne olduğunu dile getirmiştir. Kültürel nesnelere sempolize eden ampirik bir gerçeklik olarak mimarlık ortak değerlerden etkilenmektedir (Norberg-Schulz, 1968, s. 122). Bu bağlamda mimari tasarımda insan faktörlerinin tasarıma dahil edilmesi kadar kültürel

değerlerin de düşünülmesi gerekmektedir; çünkü kültür yaşam şekline dolayısıyla da tasarıma da yön vermektedir (Rapoport, 2004, s. 20). Bu sebeple kentlerin yapı taşı olan toplumların yaşam şeklini etkileyen kültür ve kültürü oluşturan değerlerin, tasarımı etkilemesi kaçınılmaz bir gerçekliktir. Bu ifade Şekil 1’de şematik bir dille belirtilmiştir.

Şekil 1. Kentsel mekanda kültürün yeri

Kent, yeni bir yaşam düzenine bizi adapte eden bir organizmadır (Sevindi, 2003, s. 73). Kentin sınırlarını mekân, zaman ve hareket belirlemektedir. Değişen her şeye anlam yüklenir. Dolayısıyla kent anlamsız yığın değil bir zaman devinimidir (Sevindi, 2003, s. 101-102). Merkezinde insan olan her şeyin zamanla birlikte değişim gösteren insana ve yaşamına göre şekillendiği söylenmektedir. Çünkü insanın yaşam tarzı onun kültürünü oluşturmaktadır. Kültür de toplumu etkileyerek toplumun oluşturduğu kenti etkilemektedir. Dolayısıyla insan, kültür ve kentin birbiriyle sıkı sıkıya ilişkili olduğu ifade edilmektedir.

Kentler, ait oldukları toplumu oluşturan öğelerin bir parçası ve aynasıdır (Keleş, 2005, s. 9). Toplumu oluşturan ve bir arada tutan olgunun kültür olduğu kabul edildiğinde toplumun her parçasında kültürel izler hissedilecektir. Bu sebeple kent, kendisini oluşturan toplumun kültüründen ister istemez etkilenecektir. Bu ifadelere ek olarak kent kültürünün en içsel özelliği özgürlüktür. Kent kültürü her zaman yeniliği, farklılaşmayı ve özgürleşmeyi temsil etmektedir. Farklı olmak, diğerlerinden farklı yaşamaya olan gereksinim insanoğlunun en temel bileşenlerindedir. Kent ise bu gereksinimi karşılayan bir oluşumdur. Kent sayısız faktörü, sürekli değişen değişkenleri bünyesinde barındırarak denge kurduğu için organik bir kimliğe sahiptir. (Demirkan, 1996, s. 21,22). Bu düşüncelere paralel olarak Bektaş şöyle bir ifadeye yer vermiştir: Düşünceyi dile getirebilme özgürlüğü bir kentlinin en temel niteliğidir. Yaşama ortamını savunmak ise bir kentlinin ilk koşuludur (Bektaş, 1990, s. 95). Başka bir ifadeyle kent kültürünün ve yaşam biçiminin benimsenmesiyle kentleşme ortaya çıkacaktır (Güçlü, 2002, s. 113). Dolayısıyla kent yaşamına ayak uydurmak için, kent kültürünü benimsemek esastır. Bu durumu destekleyecek şöyle bir ifade de mevcuttur: Çoğulcu kültürün yeri kenttir. Kentli ise, kentli kültürle bütünleşmek yerine kentin fırsatlarını kullanan olarak ele alınmaktadır (Aslanoğlu, 2000, s. 102). Buradan çıkarımla kent yaşamının oluşturduğu bir yaşam biçimi bulunmaktadır. Bu yaşam biçimine uymak ise kentli olma bilincini meydana getirmektedir. Bahsedilen bilinç, kentin kültürünü ve onun sunduklarını benimsemek ve ona sahip çıkmakla mümkün olmaktadır. Başka bir ifadeye göre; kuşaklar arasında bir iletişim çizgisi bulunmaktadır. Bu çizgi geçmiş kuşaktan edinilen bilgilerden alıntı sağlamaktadır. Dolayısıyla kent kültürü, insanın zaman içerisinde uygar çevresini nasıl meydana getirdiğinin bilinmesi ve bu bilgiler doğrultusunda kenti yeniden yorumla ve de keşfe götüren bir kültürdür (Shaukland, 1996, s. 25). Kentler kendilerini çeviren araziyle doğal olarak sınırlandırılmıştır. Buna göre kentin coğrafyası aynı zamanda onun sınırlarını da belirlemektedir (Shaukland, 1996, s. 29). Bu sebeple ele alınması gereken bir sınır vardır ve bu sınır kentsel mekânın tanımını ve gerekliliğini sağlayan bir koşul olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kentsel mekâna geçmeden önce mekân nedir sorusuna cevap bulmak gerekir. Mekân ile ilgili farklı tanımlamalar mevcuttur. Mekâna ait ortak özelliklerin bilinmesi bu sebeple önemli olmaktadır. Bu bağlamda mekân tanımlarının birbirleriyle olan 3 ortak özelliğinden bahsedilmektedir (Uğraş, 2019, s. 163-169):

- Her mekânın kendine ait bir dili vardır.
- İnsan birikimleri mekânı oluşturur.
- Mekân oluşumunda tasavvurun yeri önemlidir. Mekân tasavvurlarının (tasarım) bir arada dizilişi kent tasarımını meydana getirmektedir.

Kentler ortaya çıktıktan sonra tarih, kentlerde geçen zamana göre şekillenmiştir. Kentlerde geçen zamanın somut hali ise kentsel mekânlardır. Kentsel mekânlar, gündelik hayatın üzerinde inşa edildiği toplumsallık üretmek olarak ifade edilmektedir. Kentsel mekân, toplumsal oluşumunda; insan, toplum, düşünce ve medeniyet açısından etkili olmuştur. Mekân fiziksel olmanın ötesinde insani eylemlerin gerçekleşmesine imkan sağlayan psikolojik, toplumsal, kültürel, siyasal, ekonomik anlamları içermektedir. Kent mekânıyla ilgili farklı yaklaşımlar bulunmaktadır; çünkü kent mekânı kültürel birikimin ve toplumsal temasların hem taşıyıcısı hem de yansıtıcısı görevini üstlenmektedir. Böylece sosyal süreçte mekânların iletişim halinde olduğuna işaret edilmektedir (Karakaş, 2019, s. 16-18). Bu ifadelerden de anlaşılacağı üzere kent, tarihe tanıklık eden yaşayan bir hal sergilemektedir. Başka bir ifadeyle kent, tarihin gördüğü en büyük yerleşim yeri olarak kabul görmüştür. Mimari, yapının nesnel amaçları dışında da insanlara imkanlar sunmaktadır. Bu sebeple insanın kullandığı mekân, insanın içinde bulunduğu kültürden ve onun oluşturduğu kimlikten bağımsız düşünülemez (Demir, 2019, s. 194,200). Bu düşünceye paralel ifade olarak: dünya üzerinde farklı coğrafyalarda yer alan kentlerin farklı kültürleri ve morfolojileri olduğu belirtilmiştir. Kentin mekânsal yapılanmasını coğrafi özellikleri kadar sosyo-kültürel özellikleri de etkilemektedir (Gürer, 2016, s. 8). Genel olarak ifade edildiğinde; mekân insanla var olmakta ve dolayısıyla da insanın kültüründen bağımsız düşünülememektedir. Kentsel mekân da toplumun kültürüyle şekillenmektedir.

3. Kültür ve Kentsel Yaşam İlişkisinin Doktora Tezlerine Yansıması

Bibliyometrik yöntem ile analizi yapılan 155 teze ulaşabilmek için üç internet kaynağından yararlanılmıştır:

- Networked Digital Library Of Theses And Dissertation (URL-1)
- Dissertations & Theses – ProQuest (URL-2)
- Yüksek Öğretim Kurumu Yayın ve Döküman Tez Merkezi (URL-3)

Bu üç sitede kültür ve mekan etkileşiminin kente yansımalarını görebilmek için; kent, kent kültürü ve kentsel mekan anahtar kelimelerinden yararlanılarak tarama yapılmıştır. Sitelerin arama motorlarında, başlık filtresi gibi daraltma yapmadan tüm tez içerisinde seçeneğiyle aramalar tamamlanmıştır. Bu şekilde araştırma belgeleri daha kapsamlı bir hal almıştır. Belirlenen anahtar kelimeler doğrultusunda incelenen tezler için yapılan analiz ve yorumlama aşamasından sonra belirli sonuçlara ulaşılmıştır. Analiz için oluşturulan araştırma gruplaması Tablo 2'de ifade edilmiştir. İncelenen tezler çalışma sonunda Ek-1 olarak ifade edilmiştir.

Tablo 2. Araştırma konularının bibliyometrik analizi örneği

Sayı (1-155)	Yıl(1983-2020)	Yazar	Tez Başlığı	İçerik	Mesleki Alan

Yapılan araştırma sonucunda; alan grubunda, mimarlık, peyzaj mimarlığı, şehir bölge ve planlama, çevre bilimleri, coğrafya, mühendislik, sosyal bilimler, jeoloji ve ilahiyat, güzel sanatlar, kitle iletişim araştırmaları, sanat tarihi, edebiyat, kamu yönetimi, coğrafi bilgi sistemleri, coğrafya, siyasal bilimler, sosyoloji, iletişim, coğrafya öğretmenliği, mühendislik, kamu yönetimi olmak üzere farklı disiplinlere konu olduğu görülmüştür. 1984 yılından 2020 yılına kadar 1554 tez taranmıştır.

3.1. Bulgular

Kültür ve mekan etkileşiminin kente yansımalarını görebilmek için taranan doktora tez çalışmaları sonucunda elde edilen bilgiler, ayrı ayrı dönem saptamalarıyla ortaya konulmuştur. Dönemlere göre ortaya çıkan genel trendlerin varlığı, Tablo 3'te ifade edilmiştir.

Tablo 3. Dönemlere göre ortaya çıkan konuların karşılaştırılması

Dönemler	Genel İlişki	Kentsel Mekân	Kent Kültürü
1980-1990		Hızlı kentleşme, kentsel dönüşüm	
1990-2000	Kalite, kimlik, psikoloji		Teknolojiyle kültürün karşılaştığı sorunlar
2000-2010	Tasarım sorunları, sürdürülebilirlik	Kültürel değerler	Göç, kültür, küreselleşme,
2010-2020	Küreselleşme, kimlik, kültürel ve algısal	Kentsel dönüşüm, kentsel kültür, kentsel bellek ve kentsel kimlik	Küreselleşme, kent kültürü, kentsel kimlik

Kentsel mekan anahtar kelimesiyle yapılan tez araştırmalarının analizi sonucunda; 1980'li yılların sonu ve 1990'lı yıllarda daha çok yerel tez çalışmalarının yapıldığı görülmüştür. Var olan durumlar üzerine çalışmaların ve incelemelerin olduğu saptanmıştır. Hızlı kentleşme sürecine değinilmiştir. Bu bağlamda gerçekleşen kentsel dönüşümlere atıflarda bulunulmuştur. 2000'li yıllarda kültürel değerlerin kaygısı göze çarpmaktadır. Bu doğrultuda kentsel tasarım yeniden ele alınmıştır. Dönemin sonlarına yaklaşıldıkça; ekonomik ve teknolojik gelişmelerle birlikte küreselleşme konusuna biraz da olsa değinilmiştir. 2010'lu yıllarda kentsel dönüşüm konularına değinilerek kentsel tasarımları iyi hale getirmenin koşulları tartışılmıştır. Dönem ortası 2015'e kadar kentsel kültür, kentsel bellek ve kentsel kimlik kavramlarının daha sık ele alındığı doktora tezlerinin mevcut olduğu görülmüştür. Son dönemlerde ise küreselleşmenin etkisiyle beraber bir tartışma yürütülmüştür.

Kent kültürü anahtar kelimesiyle yapılan tez araştırmalarının analizi sonucunda; 1990'lı yıllar döneminde değişen ve gelişen teknolojiyle kültürün karşılaştığı sorunların ele alındığı görülmüştür. 2000'li yıllarda meydana gelen göç ile kentlerde oluşan kültürel farklılıklar ve ayrışmalar öne çıkmıştır. Bu bağlamda konut üzerine çalışmalar olduğu görülmüştür. 2010'lu yıllarda, küreselleşmenin kent tasarımını ve kültürünü nasıl etkilediği ele alınmıştır. Bu doğrultuda insanların ihtiyaçlarına göre gerekli tasarım koşulları tartışılmıştır. Küreselleşmeyle birlikte kentsel kimlik kaygısının gün yüzüne çıktığı görülmüştür.

Kültür ve mekanın kentsel yaşamı etkilemesinin doktora tezlerine yansımalarının araştırılması ve derinlemesine analizi sonucunda genel olarak şu sonuçlar ortaya çıkmıştır: 1990'lı yıllarda kentsel tasarımın; kalite, kimlik, psikoloji olmak üzere insan odaklı konuların ele alındığı görülmüştür. 2000'li yıllarda kentsel çalışmaların sorunları ve sürdürülebilirlikle olan ilişkisi irdelenmiştir. 2010'lu yıllarda ise küreselleşme, kimlik, kültürel ve algısal konular ele alınmıştır. Küreselleşmenin değer kayıplarına sebep olmasından dolayı kültür ve kimlik çalışmalarına önem verildiği düşünülmektedir. Bu

bulgular sonucunda; hipotezde ifade edilen dönem trendlerinin yaşamı etkileyerek kenti etkilemesinin literatürde de karşılık bulunduğu görülmüştür.

3.2 Doktora tezlerindeki dönem trendleri ve farklılaşan çalışmalar

Bu bölümde incelenen tezlerin genel değerlendirmesinden ve bu değerlendirme sürecinde ortaya çıkan farklı konuları ele alan tezlerden bahsedilmiştir.

1900'lü yıllarda daha çok kavramsal tartışmalar yapılmıştır. 2000'li yıllarda ise sanayi ve teknolojinin gelişmesiyle doğaya verilen zararlar artmış, bu sebeple kentlerde sürdürülebilirlik üzerine çalışmalar yapılmıştır. 1990'lı yıllarda göç kavramı oldukça yaygın bir konu haline gelmiştir. Kentsel tasarımda son 10 yılda teknoloji ve algı konularının ortaya çıktığı görülmüştür. Birinci dünya savaşı ve bununla birlikte artan inşaat sürecinde insan ister istemez güvenliği sorgulamaya başlamıştır. Bu sorgulamaya bir doktora çalışmasında şöyle bir yaklaşım getirilmiştir: Böyle şartların bulunduğu bir ortamda suç işlenmesine imkân varken; mimarlık bu bağlamda nerede yer almaktadır? 1990'lı yıllara damga vuran birinci dünya savaşı ve savaşın getirdiği sonuçlara mimarlık nasıl bir tavır almıştır çarpıcı bir konu olarak ortaya çıkmıştır. 1998 yılında Roger J. Tikerino tarafından yazılan *Architecture and Societal Needs: A Study of Defensible Space in the Architectural Profession* adlı çalışma bu konuya değinmektedir.

2010 yılında, Diaan Louis Van Der Westhuizen tarafından yazılan "Concepts of Space and Place Neighborhood Access, Pedestrian Movement, and Physical Activity in Detroit: Implications for Urban Design and Research" adlı tez çalışmasında çevresel verilerin kullanıcısının davranışlarını etkilediği belirtilmiştir. Bu fiziksel verileri oluşturan insan yaşamının biçimleridir. Bahsedilen yaşam biçimleri ise ait oldukları kültür ile şekillenmektedir.

2011'de (Victoria Henshaw, *The Role Of Smell in Urban Design*) ilginç olarak koku konusu ele alınmıştır. Kentsel tasarımda koku rolünün nasıl etkili olduğu ifade edilmiştir. Kentsel tasarımı ele alanlar olarak mimarlar ve şehir bölge planlama uzmanları karşımıza çıkmaktadır. Kent ile ilgili yapılan tasarımlarda mimarlar ve kent tasarım uzmanlarının ele aldığı konularda benzerlikler ve farklılıklar mevcuttur. Kent tasarım uzmanları, kent tasarlama ve önerileri üzerine çalışmalarda yoğunlaşmıştır. 2003 yılında yapılan (Mohamad Kashef, *Architects and Planners' Approaches to Urban Design: A Comparative Study*) tez çalışması kentsel tasarımda yaklaşımların mimarlar ve planlama uzmanları üzerinden karşılaştırılmasını sunarak kentsel tasarımı farklı bir şekilde ele almıştır.

Kentlerin, gece ve gündüz kullanımına yönelik 2013 yılında, Atephéh Amid tarafından yazılan "Night, Space and Urban Design: Case Study of Mashhad, Iran" adlı tez çalışmasında farklı bir konuyla kendisini göstermiştir. Kültürel sebeplerin kentin yaşayış tarzını; kentin gece ve gündüz kullanımını etkilediğini göstermektedir.

Genel olarak bakıldığında kentsel tasarım eğitimi üzerine ve kent tasarımının insan algısı üzerine çalışmalarda eksiklik olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca kentsel tasarımın kullanıcısı tarafından algılanması ve tasarımın sosyal faaliyetlere nasıl etkide bulunduğu yönelik çalışma alanında da eksikliklerin mevcut olduğu görülmüştür. Bu alanlarda geliştirilecek tasarım önerilerine ihtiyaç vardır.

Yapılan analiz sonucunda son yıllarda yapılan akademik çalışmaların sıklığı ile küreselleşme konusunun oldukça gündemde olduğu görülmüştür. 2010'lu yıllardan

günümüze kadar yapılan çalışmalarda küreselleşmenin etkili olduğu görülmüştür. Teknolojinin gelişmesiyle iletişim olanakları artmış, bunun sonucunda da ortak tüketim ve kullanım alanları çoğalmıştır. Küreselleşmenin hızla yayılması ve ortak kullanım alanlarının artması kentsel kimlik ve kent kültürünün yerel bağlamdaki değerini tehdit eder duruma gelmiştir. Küreselleşmenin etkisiyle kentlerde hızlı değişimler meydana gelmiştir. Bazı kentler bu sürece uyum sağlarken bazı kentler de ayak uyduramamıştır. Bu sebeple kentlerin nitel ve nicel değerlerinin iyi tanınması gerekmektedir. Kentsel kimlikler bu değişimlere ayak uyduramadığı zaman kentsel mekânlarda sağlıksızlaşmalar kaçınılmaz hal almaktadır. 2010'lu yıllarda ise kentsel dönüşüm çalışmalarının artmasıyla birlikte kentlerin tarihi süreç içerisindeki değişimi ele alınarak önerilerin sunulduğu çalışmalar görülmüştür.

4. Değerlendirme ve Sonuç

Çalışmalardan çıkarımla kent için, toplumun dolayısıyla insanın eseri olduğu söylenebilir. Kent her zaman insanla temas içerisinde olmuştur. Toplum değiştikçe kent de değişecektir. Bu sebeple insan ve insanın oluşturduğu toplum, hangi koşulları yaşıyorsa kent de aynı koşulların somut halini sunmaktadır. İnsanlar bir arada yaşayarak toplumu, toplumsal yaşam ise kenti meydana getirmektedir. Kenti oluşturan ise ona hayat veren kentin sahip olduğu kültürdür. Bu sebeple her kentin kendine ait bir havası ve dokusu vardır. Bu sebeple kent kimlikleri ortaya çıkmaktadır.

Kentsel tasarım, kentsel mekan ve kent kültürü anahtar kelimeleriyle araştırılan ve analizi gerçekleştirilen tezlerde tasarım sürecinde tasarımcının sahip olduğu değerlerin etkili olduğu görülmüştür. Bu değerlerden kültürün yoğun bir şekilde öne çıktığı görülmüştür. Kent kültürü de bir yaşam biçimini ifade etmektedir. Dolayısıyla tasarımcının ürünü, onu yapan değerlerden bağımsız olarak oluşamaz. Bu sebeple her tasarımda olduğu gibi kent tasarımında da ana faktör insan olduğu için kültüründen ayrı düşünülmez. Buna karşın incelenen tezlerde de görüldüğü üzere küreselleşmenin getirdiği tek tip bir kültür olma durumu kentlerin kimliksizleşmesine, dolayısıyla da kentlinin kente yabancılaşmasına sebep olmaktadır. Böyle olmasının genel sebebi şu şekilde özetlenmektedir: Teknolojinin artması ve insanların birbirleriyle temasının kolaylaşması zaman kavramının anlamını yitirmesine yol açmıştır. İnsanların birbirleriyle bu kadar hızlı ve sık temas kurması yaşam biçimini de değiştirmiştir. Dolayısıyla küreselleşmenin meydana getirdiği değişikliğin hem fiziki mekanlarda hem de kentteki toplumsal yaşamda görüldüğü söylemek mümkündür. Kentsel yaşamda evrensel bir dil yakalanması; yemek, müzik, giyim gibi tüketim kültürlerini etkileyerek kent yaşamını etkilemesi küreselleşmenin kent üzerindeki somut örneğidir. Meydana gelen bu değişiklikler tek tipleşmeye sebep olarak kentleri de tek tip hale getirmeye başlamıştır. Bu değişiklik yerel kültürden uzaklaşarak evrensel bir kültüre geçişe zemin hazırlamıştır. Ancak her toplum bu değişime aynı hızda ve biçimde ayak uyduramadığı için kentlerde meydana gelen evrensel kültürün değişikliğini yadırgamaktadır. Bu durum kent ve kentli arasındaki teması etkilemektedir.

Kent ile temas halinde olmanın ve iletişim kurmanın pek çok yolu vardır. Kent kullanıcısıyla iletişim kurmak için mesajlar gönderir. Bu mesajlar anlaşılır ya da anlaşılmaz; çünkü mesaj kodlardan oluşur ve bu kodların çözülmesi gerekir. Bu süreç, aynı dili bilen insanların rahatlıkla iletişim kurmasına benzetilebilir. Dolayısıyla kentin de bir dili vardır. Mekanları da bu sahip olduğu dil ile şekillenmektedir. Dili oluşturan ise toplumun sahip olduğu kültürdür. Buradan çıkarımla paylaşımlar için ve iletişimin şartı olan karşılıklı temas için ortak bir paydada buluşmak gerektiği görülmüştür.

Bu sebeple kişiyi kültüründen koparmak yararlı değildir. Topluma ait yaşam tarzı ve alışkanlıklar kültürün bir parçasıdır. Bu sebeple kentli yaşadığı yerde kendi kültürüne ait değerler ve izler görmek istemektedir. Bu sebeple kentsel tasarımda kültürün olumlu yönleri işlenmeli ve bu şekilde kentsel mekanlar da kentliye ve kente yabancılaştırılmamalıdır.

Yapılan bu çalışmayla uluslararası doktora tezlerinin derinlemesine taranması sonucunda kentsel tasarım, kentsel mekan ve kent kültürü konusunda yapılan araştırmalarda hangi konuların üzerinde durulduğu ifade edilmiştir. Kültürün mekanı etkilemesi ve bu etkinin kentte nasıl bir hal aldığı tezlerin incelemesiyle ortaya konulmuştur. Bu şekilde dönem trendleri ve eksiklikler saptanmıştır. Günümüze yaklaştıkça ele alınan küreselleşmenin kültürel anlamda oluşturduğu olumsuzluklar dile getirilerek bu olumsuzlukların etkisinin azaltılması de tezler aracılığıyla ifade edilmiştir.

Kaynaklar

Acar, Yiğit (2017). Kentsel Tasarım Atlası: Türkiye Bağlamında Bilgi Üretiminin Metinsel Analizi Ve Haritalanması. Yayımlanmamış Doktora Tezi: Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

Arnhart, Larry (2004). Siyasi Düşünce Tarihi, Ahmet Kemal Bayram (Çev.), (Ankara: Adres Yayınları)

Aslanoğlu, Rana A. (2000). Kent, Kimlik ve Küreselleşme, 2.Basım (Bursa: Ezgi Kitabevi)

Aygen, Zeynep (1996) "Kentlerin Tarihi Dokusu Korunmalı mıdır?" Cogito Üç Aylık Düşünce Dergisi, 8:43-62.

Bektaş, Cengiz (1990) "Kenti Savunmak/Kentli Olmak" Cogito Üç Aylık Düşünce Dergisi, 8:91-96.

Calvino, Italo (2002). Görünmez Kentler, Işıl Saatçioğlu (Çev.) (İstanbul:Yapı Kredi Yayınları)

Demir, Rasime, "Mekan, Toplum ve Kimlik İlişkisi", M. Karakaş (Der.) Kent, Mekan ve Toplum, (İstanbul: Tezkire Yayıncılık): 193-212.

Demirkan, Tarık (1996). "Tarih Boyunca Kuşatılan Özgürlük Adaları; Kentler" Cogito Üç Aylık Düşünce Dergisi, 8:17-22.

Güçlü, Sevinç Özen (2002). Kentleşme ve Göç Sürecinde Antalya'da Kent Kültürü ve Kentlilik Bilinci, 1.Basım. (Ankara: Altan Matbaacılık Yayıncılık).

Gürer, Tan. Kamil (2016). "Tipomorfoloji: Kentel Mekanın Yapısını Anlamak", İdealkent Kent Araştırmaları Dergisi, 7(18):8-21.

Helle, Hans Jürgen, (1990). "Kentleşmiş İnsan", Cogito Üç Aylık Düşünce Dergisi, 8:71-80.

Holton, Robert. J. (1999). Kentler Kapitalizm ve Uygarlık, Ruşen Keleş (Çev.), 1. Basım. (Ankara: İmge Kitabevi).

Karakaş, Mehmet. (2019). "Kent, Mekan ve Toplum: Mekan Sosyolojisine Giriş", M. Karakaş (Der.). Kent, Mekan ve Toplum, (İstanbul: Tezkire Yayıncılık):15-40.

Keleş, Ruşen (2005). "Kent ve Kültür Üzerine", Mülkiye Dergisi, 29(46):9-18.

Keleş, Ruşen (2008). Kentleşme Politikası, 10.Basım. (Ankara:İmge Kitabevi)

- Laborit, Henri (1990). İnsan ve Kent, Bertan Onaran (Çev.) (İstanbul: Payel Yayınları).
- Norberg-Schulz, Christian. (1968). Intentions in Architecture. Cambridge: M.I.T. Press.
- Rapoport, Amos (2004). Kültür, Mimarlık, Tasarım, Selçuk Batur (Çev.), 1. Basım. (İstanbul:Yapı-Endüstri Merkezi Yayınları).
- Sam, Neslihan (2018). Kent, Toplum, Kültür, 2.Basım. (Bursa:Ezgi Yayınevi).
- Sennett, Richard (2008). Ten ve Taş: Batı Uygarlığında Beden ve Şehir, Tuncay Birkan (Çev.), 3. Basım. (Metis Yayınları).
- Sevindi, Nevval (2003). Kent ve Kültür, 1.Basım, (İstanbul: Alfa Yayınları).
- Shaukland, Graeme (1996). "Tarihi Değeri Olan Kentlere Neden El Atmalıyız?", *Cogito Üç Aylık Düşünce Dergisi*, 8:23-36.
- Simmel, Georg (1990). "Metropol ve Zihinsel Yaşam", *Cogito Üç Aylık Düşünce Dergisi* 8: 81-90.
- Tümtaş, Sertaç (2012). *Kent, Mekan ve Ayrışma*, 1.Basım, (Ankara: Detay Yayıncılık).
- Türk, Seçil (2015). "20. Yüzyıl Kent Kuramları", *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3):41-59.
- Uğraş, Mehmet (2019). "Bütüncül Bir Kent Teorisinin İmkânı: Beden-Mekan-Kent İlişkiselliği", M. Karakaş (Der). *Kent, Mekan ve Toplum*, (İstanbul:Tezkire Yayıncılık):157-173.

URL-1: <http://www.ndltd.org/>

URL-2: <https://pqdtopen.proquest.com/search.html>

URL-3: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>

Ek-1 (İncelenen Tezler)

	Yıl	Yazar	Başlık	Alan
1.	1984	Lütfi Yazıcıoğlu	Boğaziçi Kıyı Yapıları, Tarihsel Biçimlenişleri, Çağdaş Biçimlenişlerde Temel İlkeler Önerisi	Mimarlık
2.	1989	Halil Dinçel	Kentsel Mekânda Konut Sorununa Bir Çözüm Olarak Gecekonduların Değerlendirilmesi	Mimarlık
3.	1990	Alan Paul White	Formation And Development Of Middle-Class Urban Culture	Mimarlık
4.	1991	Fatma Sedes	İslami İbadet Yapılarının Osmanlı Dönemi Kentsel Mekânı İçindeki Konumu	Mimarlık
5.	1993	Gülşen Kılıçreis Özyayın	Kentsel Tasarım Kapsamında Tarihi Kentsel Mekânlarda Arayüzlerin Düzenlenmesine Sistemli Bir Yaklaşım	Mimarlık, Kentsel Planlama
6.	1994	Paul Hyett	Cities And Their Architecture Under Siege: A Way Forward Through Urban Design	Mimarlık ve planlama
7.	1995	Roberta M. Moudry	Architecture As Cultural Design: The Architecture And Urbanism Of The Metropolitan Life Insurance Company	Mimarlık
8.	1996	Colin Munsie	Quality In Urban Design A Proactive Approach	Mimarlık ve planlama
9.	1996	Yasemen Say Özer	Ticaret Mekânlarının Oluşum Ve Gelişim İlkelerinin İncelenerek Tipolojik Açından Sınıflandırılması	Mimarlık

10.	1996	Pauline Marne	The City, Culture And The Privatisation Of Public Space Finding Space For Resistance At Sefton Park And Pleasure Island, Liverpool	Mimarlık
11.	1997	Ruşen Yamaçlı	Mimari Tasarım Ve Görsel Çevre Etkileşimi Bağlamında "Yer" Kavramı: İstanbul Edirne Kapı-Fatih-Şehzadebaşı Aksı/Örneği	Mimarlık
12.	1997	Güler Koca	Türkiye'de İmar Planlamasında Uygulama Sorunları Ve Çözüm Önerileri	Mimarlık
13.	1997	Ahmet Melih Öksüz	Kentsel İşlevlerin Boyutları Ve Mekânsal Dağılımını Kestirmede Kullanılabilecek Bir Model: Vektör Otoregresyon: Trabzon Örneği	Mimarlık
14.	1997	Vahid Ghomashchi	Urban Regeneration Through Cultural Values A Normative Approach	Şehir ve bölge planlama
15.	1997	Reginald J. Twigg A.	Domesticating American Identities: The Rhetorical Dimensions Of The Nineteenth-Century Decorative Arts	İletişim
16.	1998	Vehbi Tosun	Biçim Anlamı İzler: Doğu Karadeniz Bölgesinin Kırsal Alanlarındaki Yöresel Ev Ve Yerleşme Biçimlerinin Değişiminin Analizi İçin Kuram Ve Yöntem	Mimarlık
17.	1998	Pelin Çamkerten Gökğür	Kent Mühendisliği Ve Şehircilik Çerçevesinde Kentsel Hizmetler Sisteminin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Deneme	Şehircilik ve Bölge planlama
18.	1998	Ghasem Motalebi Esfidvajani	Theory Of Meaning In Architecture And Urban Design An Ecological Approach	Mimarlık
19.	1998	Roger J. Tijerino	Architecture And Societal Needs: A Study Of Defensible Space In The Architectural Profession	Şehir ve Halkla İlişkiler Yüksekokulu (kentsel çalışmalar)
20.	1999	Deborah Fausch	The Context Of Meaning Is Everyday Life: Venturi And Scott Brown's Theories Of Architecture And Urbanism	Mimarlık
21.	1999	Teng-Wen Chang	Geometric Typed Feature Structures: Toward Design Space Exploration	Peyzaj Mimarlığı, Mimarlık, Kentsel Tasarım
22.	1999	Richard W. Berman	Assessing Urban Design: Historical Ambience On The Waterfront	Şehir ve bölge planlama
23.	2000	Sibel Aslan	Günümüz Konut Tasarımı İçin; Kullanıcı-Tasarımcı Etkileşiminde Kültür Etkeninin İzmit Örneğinde İrdelenmesi Ve Bir Yöntem Önerisi	Mimarlık
24.	2000	H. Sanem Çınar Altınçekiç	İstanbul Metropolünde Meydanların Rekreatif İşlev Yönünden Önemi Üzerine Araştırmalar	Peyzaj mimarlığı
25.	2000	Ahmad Bashri Sulaiman	Urban Design Method- Theory And Practice A Case Study In Malaysia	Şehir bölge planlama
26.	2000	Pau Sola-Morales	Representation In Architecture: A Data Model For Computer-Aided Architectural Design	Mimarlık ve kentsel tasarım
27.	2001	Philip Knowles.	Continuity And Change In Urban Culture: A Case Study Of Two Provincial Towns, Chester And Coventry C . 1600- C . 1750	Mimarlık
28.	2001	Sandra Louise Kaji-O'grady	Serialism in Art And Architecture: Context And Theory	Güzel sanatlar
29.	2001	Masahiro Yasuda	Modernity, Urban Space And Industries: Hip-Hop And Reproduction Of Street Music in Paris And Tokyo	Kitle İletişim Araştırmaları

30.	2001	Sibel Zandi-Sayek	Public Space And Urban Citizens: Ottoman Izmir In The Remaking, 1840-1890	Mimarlık
31.	2001	Nevin Kurtay	İstanbul'da 19. Yüzyıl Kentsel Yaşamına Koşut Olarak Değişen Saray Ve Konut Mimarlığı	Mimarlık
32.	2002	Güçlü Örer	Konut-Kimlik-Ev Modeli Ve Modelin Bir Örnek Olarak İstanbul Kentinde Uygulanması	Mimarlık
33.	2002	Şebnem Dünder	Mekân Organizasyon Bilimlerinin Yeniden Yapılanmasında Bir Araç Olarak Kentsel Tasarım	Mimarlık
34.	2002	Marie Alice L 'Heureux	A Ppropriating Space: Ideology And Identity In The Cultural Landscape Of Estonia	Mimarlık
35.	2003	Koompong Noobanjong	Power, Identity, And The Rise Of Modern Architecture: From Siam To Thailand	Tasarım ve Planlama
36.	2003	Shiro Matsushima	Collaboration In Architectural Design: An It Perspective	Mimarlık
37.	2003	Mohamad Kashef	Architects And Planners' Approaches To Urban Design: A Comparative Study	Planlama
38.	2003	Maliheh Ham İdi	The City Main Structure's Importance In Urban Life And Transformation	Mimarlık ve kentsel planlama
39.	2004	Charles C. Bohl	The Social, Civic And Symbolic Functions Of The Public Realm: A Comparative Analysis Of New Urbanist Town Centers And Conventional Shopping Centers	Şehir ve bölge planlama
40.	2004	Alejandra Vasquez-Terän	Environmental Considerations In The Architecture Of Urban Spaces	Çevre bilimleri
41.	2004	Mohamed Adam Mohamed Dosi	Urban Growth Through Time And Space: A Study Of The Role Of Planners In Dealing With Urban Sprawl In Zanzibar, Tanzania	Coğrafya
42.	2004	Mehmet Çağlar Meşhur	Arazi Ve Arsa Düzenlemesi Yaklaşımlarının Kentsel Mekân Oluşumu Üzerindeki Etkileri; Konya Kenti Örneği	Mimarlık
43.	2005	Hoda Moustapha	A Formal Representation For The Generation And Transformation Of Design Geometry	Mimarlık
44.	2005	M.Ebru Erdönmez	Açık Kamusal Kent Mekânlarının Toplumsal İlişkileri Yapılandırılmadaki Rolü, Büyükdere- Levent- Maslak Aksı	Mimarlık
45.	2006	Eda Ünlü Yücesoy	Everyday Urban Public Space	Şehircilik, Bölge Planlama
46.	2006	John Charles Stallmeyer	Architecture And Urban Form In India's Silicon Valley: A Case Study Of Bangalore	Mimarlık
47.	2006	H. Filiz Alkan Meshur	Engellilerin Bir İstihdam Seçeneği Olarak Tele Çalışma; Modellenmesi Ve Modelin Kent Planlama Açısından İrdelenmesi	Mimarlık
48.	2006	Hatice Kiran Çakır	Konut Alanları Yer Seçiminde Sosyal Yapının Rolünün Saptanmasına İlişkin Sistematik Bir Yaklaşım: "Edirne; Kaleiçi, Kaledışı Ve Yeni Yerleşme Alanları Örneği"	Mimarlık
49.	2006	Wanarat Konisranukl	Successful Urban Design	Mimarlık, Şehir bölge planlama
50.	2006	Rose Marie Lane	Architectural Practice Of Sustainability: A Question Of Worldview	Mimarlık
51.	2006	Wanarat Konisranukl	Successful Urban Design: The Case Of Bangkok	Mimarlık
52.	2006	Fuat Emre Erkal	Kentte Ekolojik Olay Algısı: İşitselleştirmeye Dayalı Bir Kentsel	Mimarlık

			Tasarım Aracı Önerisi	
53.	2007	Madhuri Desai	Resurrecting Banaras: Urban Space, Architecture And Religious Boundaries	Mimarlık
54.	2007	Melten Havva Gürel	Domestic Space, Modernity, And Identity: The Apartment In Mid-20th Century Turkey	Mimarlık
55.	2007	Timothy Worrall Hyde	An Architectural Constitution: Law, Planning, And Architecture In Cuba, 1937-1959	Mimarlık, peyzaj mimarlığı, şehir planlama
56.	2007	Devrim Yücel Besim	Özgün Kentsel Mekânların Okunması Ve Belirlenmesi Üzerine Analitik Bir Çalışma: Bodrum Türkkuyusu Örneği	Peyzaj mimarlığı
57.	2007	Mehmet Inceoğlu	Kentsel Açık Mekânların Kalite Açısından Değerlendirilmesine Yönelik Bir Yaklaşım: İstanbul Meydanlarının İncelenmesi	Mimarlık
58.	2007	Enis Yeter	Kentsel Gelişme Ve Kültür Değerleri	Kent Ve Çevre Planlama
59.	2007	Funda Uz Sönmez	Seksenler İstanbul'u Kentsel Söylemini Popüler Yazılı Medya Üzerinden Okumak	Mimarlık
60.	2008	Sean Pickersgill	Architecture + Horror	Mimarlık
61.	2008	Emily Pugh	The Berlin Wall And The Urban Space And Experience Of East And West Berlin, 1961-1989	Sanat tarihi
62.	2008	Jung In Kim	Constructing A "Miracle," Architecture, National Identity And Development Of The Han River A Critical Exploration Of Architecture And Urbanism	Mimarlık ve Şehircilik
63.	2008	A. Ipek Tureli	Istanbul, Open City: Exhibiting Anxieties Of Urban Modernity	Mimarlık
64.	2008	Erik Martin Ghenoiu	"Tradition" As Modernism In German Architecture And Urban Design, 1888-1918	Mimarlık, Peyzaj mimarlığı, Kentsel Tasarım
65.	2008	İdil Ucer Karababa	Function And Architecture Of The Principal Residences Of The Tetrarchy: An Assessment Of Their Capitalness	Fen, Edebiyat
66.	2008	Ari D. Seligmann	Architectural Publicity In The Age Of Globalization	Mimarlık
67.	2008	Bernard William Davies	Central Europe – Modernism And The Modern Movement As Viewed Through The Lens Of Town Planning And Building 1895 - 1939	Tasarım fakültesi, mobilya bölümü
68.	2008	Bahar Aksel Enşici	Yaratılan İmaj Odaklı Mekânsal Tüketim Süreçlerinin Kentsel Mekâna Etkileri	Şehircilik
69.	2008	Hatice Sönmez Türel	Mekânsal Kapasite Ölçütlerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Yöntem Araştırması: İzmir Kenti İlköğretim Okulları Açık Mekânları Örneği	Peyzaj mimarlığı
70.	2008	Jülide Kazas	Endüstriyel Miras Kapsamındaki Alanların Kentsel Yenilemeyi Oluşturmadaki Rolünün İrdelenmesi "Ödemiş Örneği"	Mimarlık
71.	2009	Tae-Young Chung	Creating A New Space: \ Gendered Space And Worship In Korean Church Architecture	İlahiyat Fakültesi
72.	2009	Murat Z. Memlük	Kentsel Mekânda Doğayla Tasarım: Ankara-Bademlidere Örneği	Peyzaj mimarlığı
73.	2009	Kadriye Füsün Erkul	Cross-Cultural Analysis Of New Urbanist Neighborhoods In The Us And Turkey: Neighborhood Form, Community Life, And Resident Experiences	Mimarlık
74.	2009	Brendan Daniel Moran	Sociological Imagination And The City: Encounters Between Architecture And Planning Education In America, 1933-1957	Mimarlık, peyzaj mimarlığı, şehir planlama

75.	2009	Yekta Özgüven (Uğur Tanyeli)	II. Mahmud Dönemi İstanbulu'nda Kentsel -Fiziksel Kavrayışın Değişimi	Mimarlık
76.	2009	İnci Olgun	Kentsel Değişim Sürecinde Kentsel Okuma Ve Bellek İlişkisi	Şehircilik
77.	2009	Nalan Altay	İzmir'de Hemşehri Dayanışmasının Kent Kültürü Üzerindeki Etkileri	Coğrafya Öğretmenliği
78.	2009	Charles Anderson	Ephemeral Architectures Towards A Process Architecture	Mimarlık
79.	2009	Aaron Vickers Wunsch	Parceling The Picturesque: "Rural" Cemeteries And Urban Context in Nineteenth-Century Philadelphia	Mimarlık
80.	2010	Bouزيد Boudiaf	Physical, Cultural And Cognitive Interactions In The Conception And The Production Of The Built Environment	Mühendislik Ve Yapılı Çevre Okulu
81.	2010	Ayşe Duygu Kaçar	Cultivating The Nation: Ataturk's Experimental Farm As An Agent Of Social And Cultural Transformation	Mimarlık
82.	2010	Zeynep Yazıcıoğlu Halu	Kentsel Mekân Olarak Caddelerin Mekânsal Karakterinin Yürünebilirlik Bağlamında İrdelenmesi Bağdat Caddesi Örneği	Mimarlık
83.	2010	Banu Tomruk	Bursa'nın 2000-2010 Arası Yeniden Yapılanmasında Kentsel Söylem Üzerinden Dönüşüm Rotaları	Mimarlık
84.	2010	Pınar Savaş Yavuzçehre	Kentsel Mekân Kullanımında Değişim: Denizli Kent Örneği	Kamu yönetimi
85.	2010	Aybike Ceylan Kızıldaş	Role Of Design Control On Urban Form: Çayyolu Ankara	Şehir ve Bölge Planlama
86.	2010	Mohammad Sarraf	Vestiges Of Urban Spirit Isfahan's Urban Fabric Through Socio-Spatial Transformations	Mimarlık ve yapılı çevre
87.	2010	Devrim Çimen	Urban Design Competitions As Discursive Practice In Turkey: 1980-2009	Şehir ve bölge planlama
88.	2010	Diaan Louis Van Der Westhuizen	Concepts Of Space And Place Neighborhood Access, Pedestrian Movement, And Physical Activity In Detroit: Implications For Urban Design And Research	Mimarlık
89.	2011	Damla Atik	Geleneksel Konut Alanlarındaki Fiziksel Ve Sosyo-Kültürel Değişimlerin Saptanmasına Yönelik Bir Model Önerisi: Edirne Kenti Örneği	Mimarlık
90.	2011	Melih Birik	Kentsel Mekânın Değişim Sürecinde Transformasyon Ve Deformasyon	Mimarlık- Şehircilik Ve Bölge Planlama
91.	2011	Suzan Girginkaya Akdağ	Yüksek Binaların Kent Silüetine Etkisinin Değerlendirilmesi İçin Cbs Tabanlı Bir Yöntem: Zincirlikuyu-Maslak Hattı Örneği	Mimarlık
92.	2011	Esen Gökçe Özdamar	Çağdaş Konutun Olay Örgüsünü Kentsel Dinamikler Bağlamında Yeniden Okuma: İstanbul, Viyana, Amsterdam	Mimarlık
93.	2011	Claudio Magalhaes Carneiro	Extraction Of Urban Environmental Quality Indicators Using Lidar-Based Digital Surface Models	Coğrafi Bilgi Sistemleri
94.	2011	Kontantinos Ioannidis	Designing The Edge: An Inquiry Into The Psychospacial Nature Of Meaning In The Architecture Of The Urban Waterfront	Mimarlık
95.	2011	Pablo Fuentenebro Alonso	New Urban Spaces Museums, Architecture And The Cultural Economy Of Cities	Coğrafya
96.	2011	Noah Scott Billig	Turkish Informal Housing Settlements As A	Planlama,

			Typology For Modern Generative Processes In Urban Design: A Case Study Of Karanfilköy And Fatih Sultan Mehmet Neighborhoods In Istanbul, Turkey	Tasarım ve Yapılı Çevre
97.	2011	Victoria Henshaw	The Role Of Smell In Urban Design	Bilgisayar, Bilim ve Mühendislik
98.	2012	Mariana Mogilevich	Designing The Urban: Space And Politics In Lindsay's New York	Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı Şehircilik Ve Bölge Planlama
99.	2012	Erhan Kurtarı	Bir Planlama Sorunsalı Olarak Kültür Ve Kent	Şehircilik Ve Bölge Planlama
100.	2012	Sze-Yin Ching	The Fragility Of City Living In Hong Kong	Güzel Sanatlar
101.	2012	Asiye Akgün Gültekin	Kapılı-Ayrık Konut Yerleşmeleri Yakın Çevre Etkilerinin Çevresel Stres Bağlamında İrdelenmesi Asiye Akgün Gültekin Mimarlık Anabilim Dalı Mimari Tasarım	Mimarlık
102.	2012	Per-Johan Dahl	Code Manipulation: Architecture In-Between Universal And Specific Urban Space	Mimarlık
103.	2012	Rebecca Ross	All Above: Visual Culture And The Professionalization Of City Planning, 1867-1931	Şehir Planlama
104.	2012	Amit Wolf	Superarchitecture: Experimental Architectural Practices In Italy 1963-1973	Mimarlık
105.	2012	Zeynep Cigdem Uysal	Architectural Type As A Cultural Schema And Its Cognitive Use In Architectural Design: An Analysis Of The Aga Khan Award Winning Dwellings in Turkey	Mimarlık
106.	2012	Burak Erdim	Middle East Technical University And Revolution: Development Planning And Architectural Education During The Cold War, 1950-1962	Mimarlık ve sanat tarihi
107.	2012	Zeynep Çiğdem Uysal	Architectural Type As A Cultural Schema And Its Cognitive Use In Architectural Design: An Analysis Of The Aga Khan Award Winning Dwellings In Turkey.	Mimarlık
108.	2013	Junha Jang	A Cross-Cultural Study Of Architectural Production In Korea And The West: Cultural Transfer Within South Korean Architecture And Urbanism, 1990-2010	Mimarlık
109.	2013	Evren Aysev Deneç	Kentsel Mekân Üretim Süreçlerinde Mimarın Rolü: İstanbul Örneği	Mimarlık
110.	2013	Ferhat Hacılibeyoğlu	Mimari Tasarım Sürecinde Kullanıcı Katılımı Üzerine Bir Model Önerisi	Mimarlık
111.	2013	Özlem Bahadır	Mimarlık-Doğa Etkileşimine "Kendiliğindenlik" Kavramı Üzerinden Bir Yaklaşım Önerisi	Mimarlık
112.	2013	Işıl Ekin Çalak	Belleğin Kentsel Mekân Ve Mimarlık Yoluyla Yapılanma Süreçleri	Mimarlık
113.	2013	Segah Sak	Cyberspace As A Locus For Urban Collective Memory	Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık
114.	2013	Gro Sandkjær Hanssen	Negotiating Urban Space: Challenges Of Legitimacy in Market-Oriented Urban Planning	Siyasal bilimler
115.	2013	Silvio Caputo	Urban Resilience: A Theoretical And Empirical Investigation	Mimarlık ve kentsel tasarım
116.	2013	Yuri Hadi,	Vertical Urban Design: Social And Public	Mimarlık ve

			Places In The Sky The Pinnacle Duxton Case Study Singapore	yapılı çevre
117.	2013	Lucy Montague	Designing The Urban Reflections On The Role Of Theory In The Individual Design Process	Sosyal bilimler
118.	2013	Atepheh Amid	Night, Space And Urban Design: Case Study Of Mashhad, Iran	Mimarlık ve yapılı çevre
119.	2014	Bahar Soğukkuyu	Toplumsal Yapı Ve Kent Kültürünü Yansıması Bakımından Kentin Açık Ve Kapalı Alanlarında Tipografinin Kullanımı (İzmir Ve Milano Kentleri Örnekleri)	Güzel Sanatlar
120.	2014	Gizem Caner	Multiculturalism, Division And Planning: Lessons For Urban Integration And The Case Of Nicosia	Şehir ve Bölge Planlama
121.	2014	Lakshmi Priya Rajendran	An Interdisciplinary Socio-Spatial Approach Towards Understanding Identity Construction in Multicultural Urban Spaces	Mimarlık
122.	2014	Olga Touloumi	Architectures Of Global Communication: Psychoacoustics, Acoustic Space, And The Total Environment, 1941-1970	Mimarlık, peyzaj mimarlığı, Şehir planlama
123.	2014	Lakshmi Priya Rajendran	An Interdisciplinary Socio-Spatial Approach Towards Understanding Identity Construction In Multicultural Urban Spaces	Sosyal bilimler
124.	2014	Lucy Georgina Bullivant	From Masterplanning To Adaptive Planning: Understanding The Contemporary Tools And Processes For Civic Urban Order	Sanat, mimarlık, tasarım
125.	2014	Hanan Aljabri	The Planning And Urban Design Of Liveable Public Open Spaces In Oman: Case Study Of Muscat	Kentsel çalışmalar
126.	2015	İlker Gölbaşı	Şehir Planlama Süreçlerinin Kentsel Mekân Ve Arazi Dinamiklerine Etkileri – İstanbul Örneği	Şehir ve Bölge Planlama
127.	2015	Avşar Akbaba	A Transdiscursive Enquiry On Urban Identity	Mimarlık
128.	2015	Eleni Tracada	Towards Human-Oriented Design, Architecture And Urbanism: Shifts in Education And Practice.	Sanat, tasarım ve Teknoloji
129.	2015	Gordon Bijen	Designing "Community": The Significance Of Place And Urban Design in Public Housing Renewal	Sosyal bilimler ve psikoloji
130.	2015	Joanna Gregorowicz-Kipszak	Rethinking Social Impact Assessment Through Urban Design	Mimarlık
131.	2015	Melike Orhan	Kentsel Kalitenin Geliştirilmesi Bağlamında Stratejik Bir Yaklaşım; Kentsel Tasarım Rehberi Kavramsal Model Önerisi	Mimarlık
132.	2015	Abdul Azeez Al Ghareebi	Towards Meaningful Spaces: Reclaiming Cultural Context To Its Inhabitants In Gcc Cities Through The Conceptual Phase Of Urban Design Process	Mühendislik, tasarım, fizik bilimleri
133.	2016	Yasemin Hayta	Küreselleşme, Kentsel Yaşam Ve Kent Kültürü Algısı: İzmir Örneği	Kamu Yönetimi
134.	2016	Beğüm Erçevik Sönmez	Kentsel Mekânda Navigasyon Kullanımının Yön Bulma Sürecine Etkilerinin Değerlendirilmesi	Mimarlık
135.	2016	Rojat Aksoy (Uğur Tanyeli)	Diyarbakır'da Güncel Kentsel Mekân Üretim Sürecinde Rol Oynayan Aktörler	Mimarlık
136.	2016	Ahu Sökmenoğlu Sohtorik	A Knowledge Discovery Approach To Urban Analysis The Beyoğlu Preservation Area As A Data Mine	Mimarlık
137.	2016	Eva Minoura	Uncommon Ground Urban Form And Social Territory	Mimarlık
138.	2016	Bilge Serin	Commodifying Urban Space: The Case Of	Enerji, Jeoloji,

			Branded Housing Projects in Istanbul, Turkey	Altyapı ve Toplum Okulu
139.	2017	Stephen Gary Gage	Gray City Of The Midway: The University Of Chicago And The Search For American Urban Culture, 1890-1932	Mimarlık
140.	2017	Adeleh Haghgoo	The Relationship Between Urban Design And Planning Systems in Practice: A Comparative Study Of England And Germany	Mimarlık
141.	2017	Ammar Alasaad	Fitting New Building Forms into Historical Urban Contexts Through Urban Design: Lessons From The United Kingdom Experience For The Case Of Damascus	Enerji, Jeoloji, Altyapı
142.	2017	Adeleh Haghgoo	The Relationship Between Urban Design And Planning Systems in Practice: A Comparative Study Of England And Germany	Mimarlık
143.	2017	Scott Andrew Engebretson	The Elements Of Urban Design: An Analysis Of Urban Planning In Ancient Israel	İlahiyat Fakültesi
144.	2017	Yiğit Acar	Atlas Of Urban Design: Textual Analysis And Mapping Of Production Of Knowledge In Turkish Context	Mimarlık
145.	2017	Yao Shen	Understanding Functional Urban Centrality Spatio-Functional Interaction And Its Socioeconomic Impact In Central Shanghai	Mimarlık
146.	2018	Mohammad Zaheer Allam	Redefining The Smart City: Culture, Metabolism And Governance Case Study Of Port Louis, Mauritius	Tasarım Ve Yapılı Çevre Okulu
147.	2018	Nilay Özcan Uslu	Kentsel Kullanımda Kamusal Mekân Pratikleri: Karşıyaka'da (İzmir) Toplum Merkezleri	Mimarlık
148.	2018	İlgi Toprak	Zamansallık Ve Mekânsallık Bağlamında Heterotopyaların Sentaktik Ve Semantik İrdelenmesi	Mimarlık
149.	2018	Deniz Çetin	Mülkiyet Ve Müşterekler Arasında Bir "Tolerans Aralığı" Olarak Mekân	Mimarlık
150.	2018	Paria Valizadeh	Socio-Spatial Disparities: The Production Of Marginality Within Urban Space Of Tehran (1963-1979)	Mimarlık
151.	2018	Miray Baş Yıldırım	Urban Design In Education: A Flexible Computational Spatial Model	Mimari Tasarım Hesaplama Programı
152.	2019	Hale Öncel	Mekânın Tasarımı Ve Kullanımına Bağlı Olarak Kentsel Yayılmayı Etkileyen Unsurlar: Konya Kenti Örneği	Şehir ve Bölge Planlama
153.	2019	Sinem Kaya Akçay	Ankara Kentini 21.Yüzyıl Başında Kent Hakkı Mücadeleleri Üzerinden Okumak	Mimarlık
154.	2019	Elif Sağlık	Kentsel Tasarım Kalitesi İle Kentsel Kimlik İlişkisi: Çanakkale Kenti Örneği	Peyzaj mimarlığı
155.	2019	Artem Chirkin	Evaluating Symmetry And Order In Urban Design A Computational Approach To Predicting Perception Of Order Based On Analysis Of Design Geometry	Mimarlık